

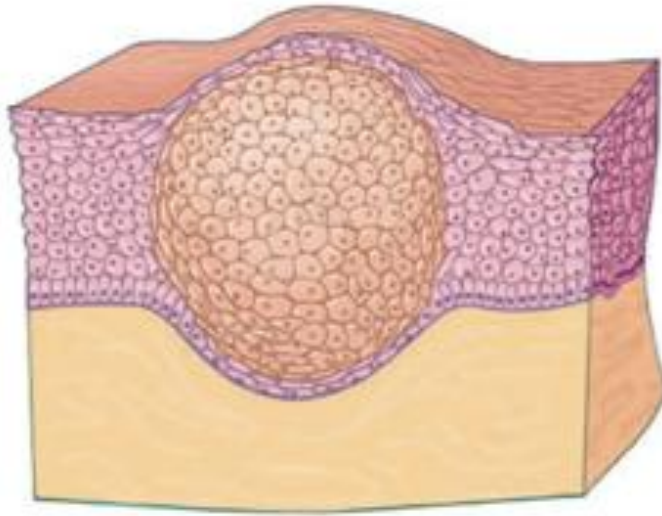
Kanker en de bijnier

Symposium Ernstig ziek – en wat nu?
Maxima Medisch Centrum, 2 november 2019

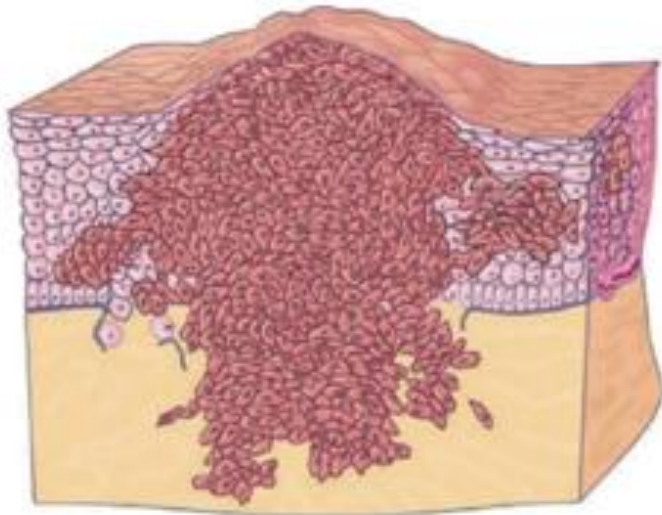
Thomas Kerkhofs
Internist-oncoloog i.o.

Anatomy of the Adrenal Gland

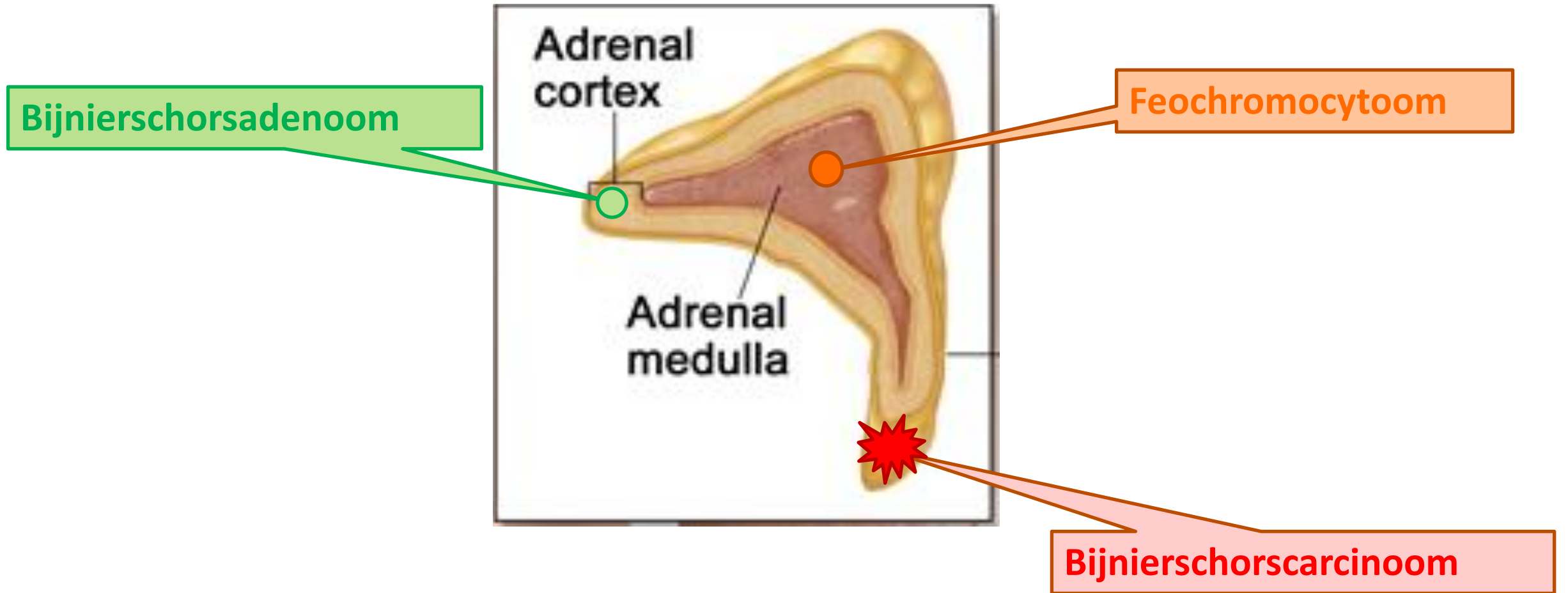

Goedaardig gezwel
De gevormde cellen
dringen omliggend
weefsel niet binnen

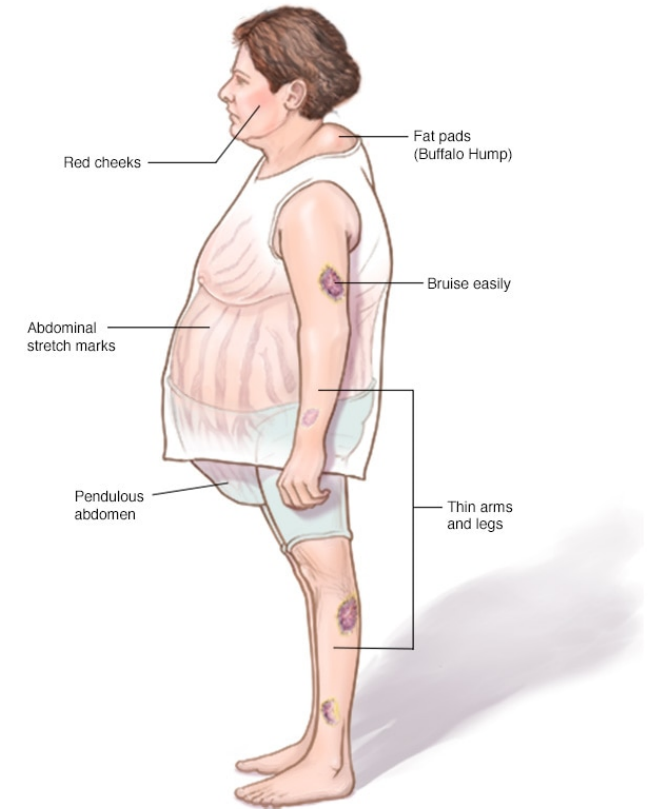
Kwaadaardig gezwel
De gevormde cellen
dringen omliggend
weefsel wel binnen

Gezwellen die ontstaan in de bijnier

Bijnierschorsadenoom

- Goedaardig gezwel
- Kan soms (in ongeveer 10%) hormonen produceren.
 - Cortisol → syndroom van Cushing
 - Aldosteron → hoge bloeddruk
 - Testosteron → komt eigenlijk niet voor bij goedaardige gezwellen
- Hoeft in de meeste gevallen niet te worden geopereerd.

© MAYO FOUNDATION FOR MEDICAL EDUCATION AND RESEARCH. ALL RIGHTS RESERVED.

Feochromocytoom

- Meestal goedaardig, echter onder de microscoop niet goed te classificeren.
- Produceert hormonen die een hoge bloeddruk veroorzaken: adrenaline en noradrenaline.
 - Soms ook duizeligheid, hoofdpijn, zweten, onregelde suikers.
 - Vervelende klachten en potentieel gevaarlijk: daarom (vrijwel) altijd operatie.
 - Belangrijk: voorbehandeling met bloeddrukmedicatie en operatie in gespecialiseerd centrum.

Bijnierschorscarcinoom

- Kwaadaardig gezwel → kanker
- Overproductie van hormonen in circa 30-50% van de patiënten.
 - Meestal cortisol en/of mannelijk geslachtshormoon.
- Operatie is de enige mogelijkheid tot genezing
 - Zelf na goede operatie komt de ziekte helaas vaak terug (circa 60%).

Bijnierschorscarcinoom

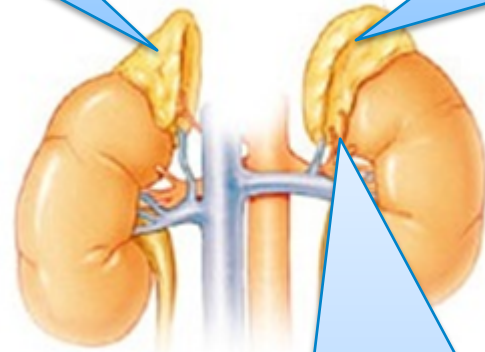
- Mitotaan
 - Nabehandeling na operatie in de hoop de kans op genezing te vergroten.
 - Behandeling in situatie met uitzaaiingen als levensverlengende therapie.
 - Behandeling van hormonale overproductie.
- Dosisaanpassingen op basis van concentraties.
- Bijwerkingen → kwaliteit van leven.

Bijnierproblemen met een oorsprong buiten de bijnier

Gezwel in hypofyse zorgt voor overmatige aansturing van de bijnieren.
→ Beide bijnieren 'gegroeid'
→ Overmatige cortisolproductie
→ Cushing

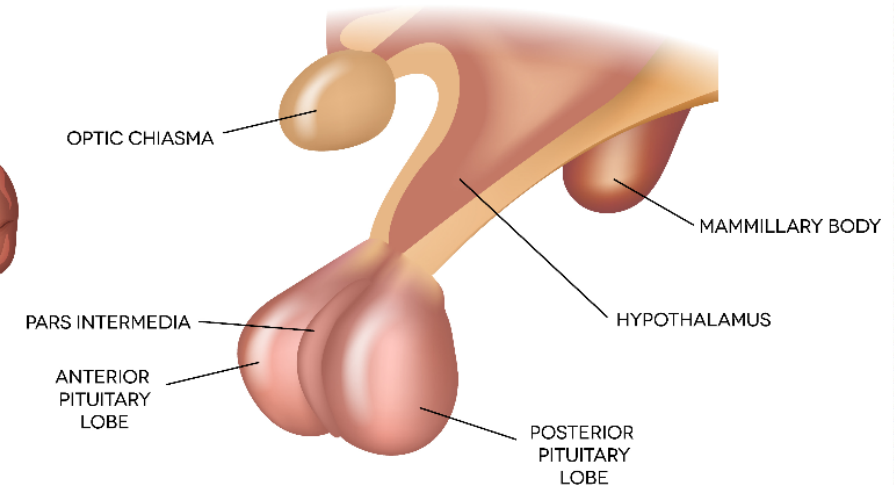
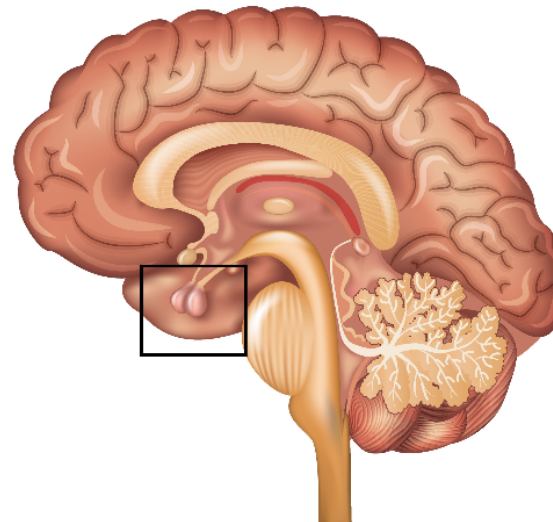
Kanker in een ander orgaan zaait uit naar de bijnier(en)
→ Vaak bij longkanker
→ Bijnier kan niet meer of minder goed functioneren
→ Kan in één of beide bijnieren optreden

Door immunotherapie (bijvoorbeeld behandeling van andere kanker) ontsteking van hypofyse of bijnieren zelf

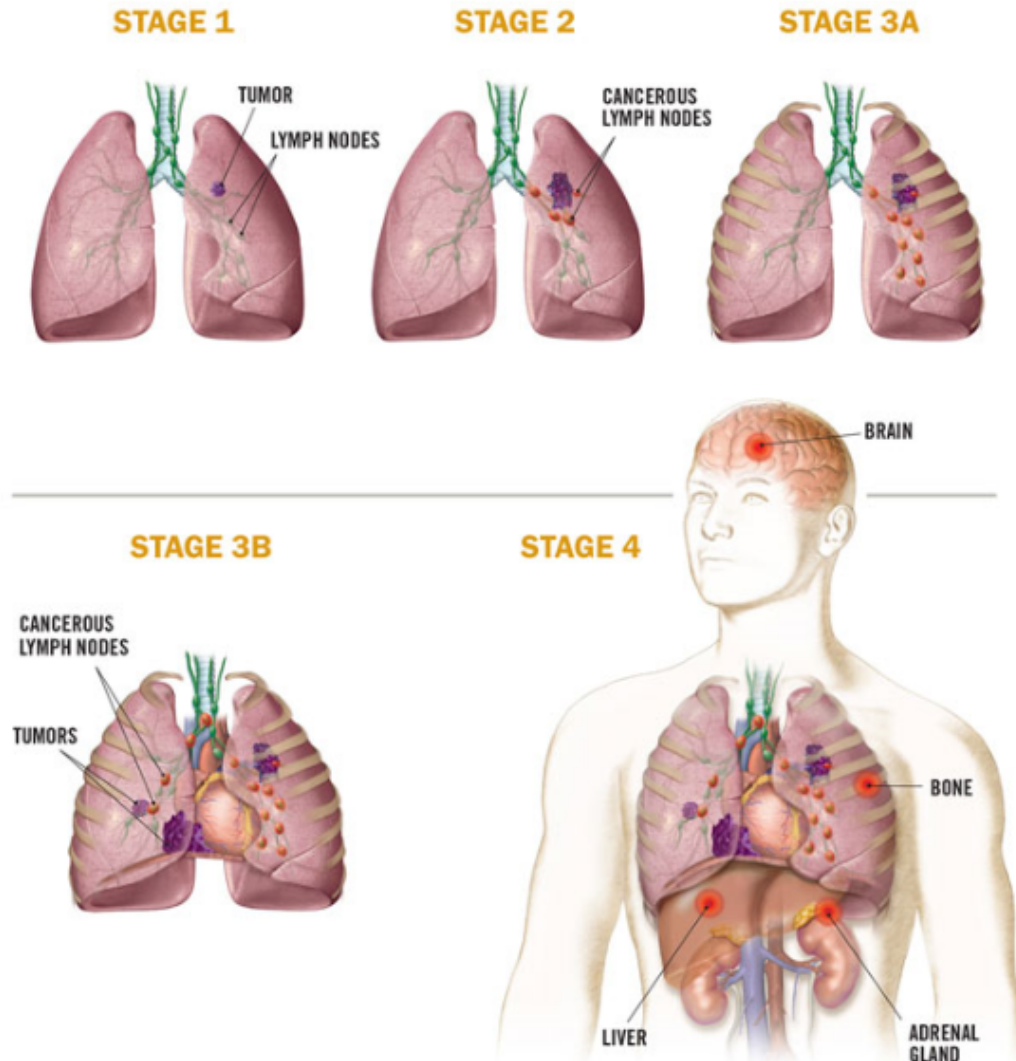
Hypofysetumor → bijnierhyperplasie

- Behandeling door de oorzaak weg te nemen.
- Herstel naar normale situatie kan (zeer) lang duren.
- Ook onvolledig herstel is mogelijk.
- Dan levenslang afhankelijk van medicatie

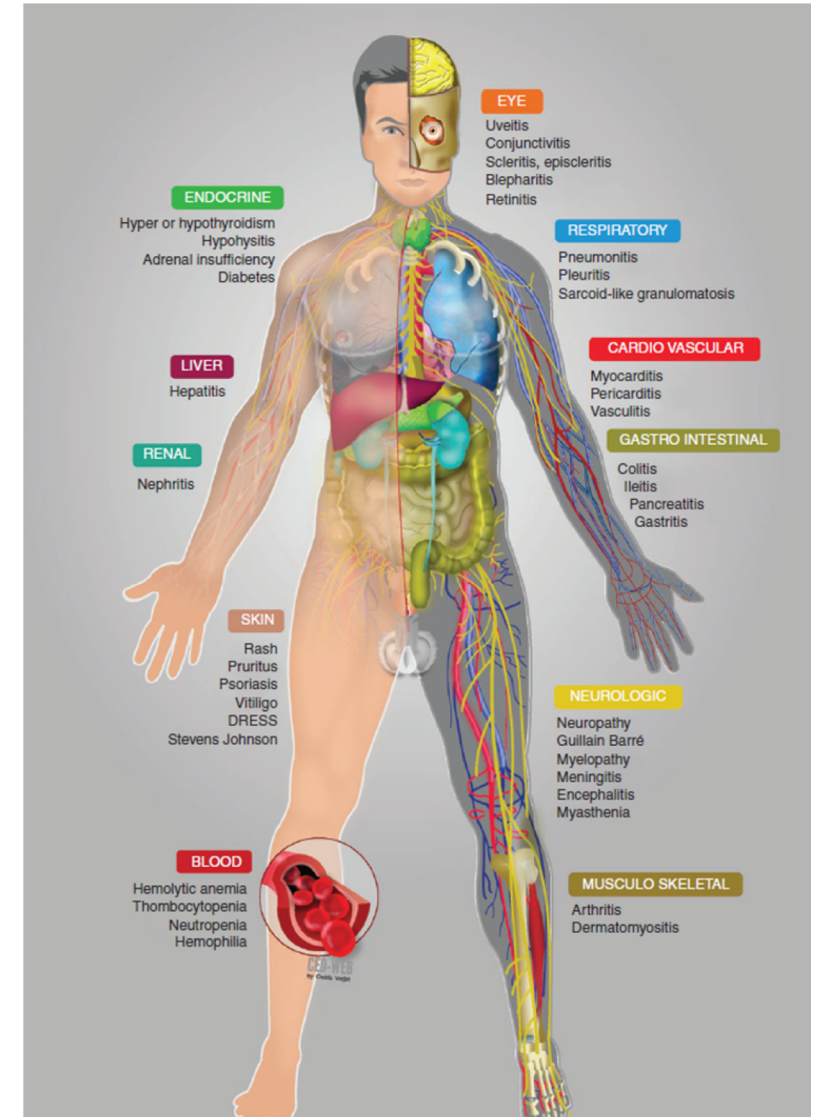
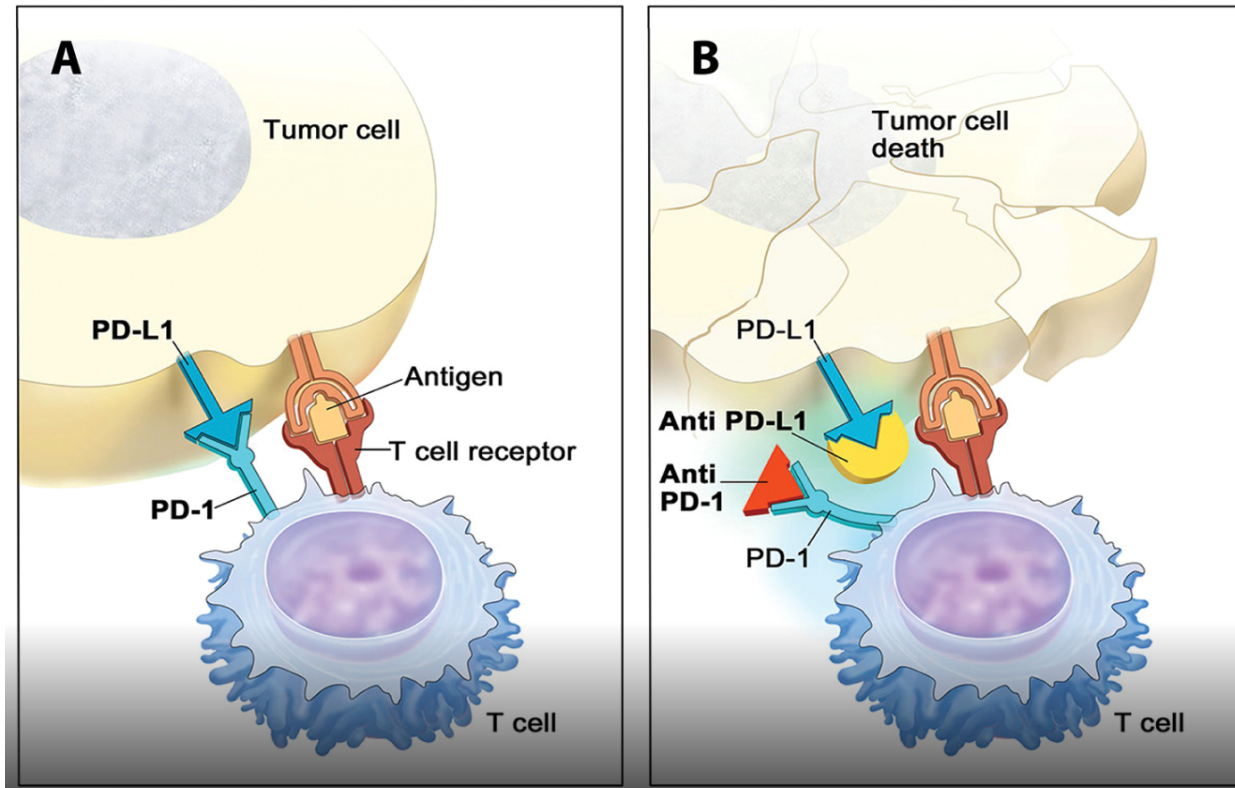

Uitzaaiingen in bijnieren van andere ziekte

- Beloop afhankelijk van de onderliggende ziekte, bijvoorbeeld longkanker.
- Als bijnieren niet meer functioneren → substitutietherapie.

Uitval van bijnieren door immuuntherapie

Zijn er vragen?